

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Samu**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**, felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető. **Julius**. — Lótenyésztésünk érdekében. **Tisza László**. — Néhány szó a selyemtenyésztésről. **Gobóczy Károly**. — A zöld takarmányneműek besavanyítása. **Walter Lajos**. — Az erdészeti számvitel felülvizsgálata. **Kertész György**. — A sertéshizlalás. **Dömötör László**. — Valami a turnipszről. **Sz. Á.** — A varangyok ártalmassága a méheseknél. **t.** — Dynamit-robbantási kísérletek. — Jó ugorka- és tökmag. — Meghívás. **Vidéki gazdasági tudósítások:** **Rodna**, **Fogarás**, **Hátszegvidéke**, **Magyar-Igen**. — **Juliushavi közmondások**. **Ébner Sándor**. — **Piaczi árak**. — **Hirdetések**.

Lapunk t. előfizetőit bátrak vagyunk tiszteletteljesen figyelmeztetni, hogy a jelen évfolyam első fele végéhez közeledik, miért is az előfizetések szives megújítását idejekorán kérjük eszközölni, nehogy a lap küldésében késedelem álljon be.

Teljes számu példányokkal még mindig szolgálhatunk.

Az „Erdélyi gazda“ kiadó hivatala.

Havi emlékeztető.

Julius.

Ház és udvar. Folyamatban lévő minden építkezés és építési anyagok szállítása szorgalmazandó.

Magtárak szellőztetnek és tisztán tartatnak, a gabonakészletek hetenként megforgatandók, nehogy a gabonasziszik elhaltalmosodjék. Semmisen mozdítja elő nevezett ormányos bogár elszaporodását annyira, mint a nyugalom és rekedt meleg levegő.

Aratók számára szükséges élelmi anyagok, úgy főző edények sürgősen beszereztetnek.

Asztagok helyei felnyesetnek.

Szántó föld. Keverő szántás megkezdetik, repczeföldek második szántásával el ne késsünk.

Repczének nyomtatása, cséplése bevégzendő.

Gabonafélék aratása megkezdetik és pedig hacsak lehetséges buza, rozs zseugéjébe vágandó, hogy tetszetős piaczi árut

nyerjünk. Aratás után azonnal, vagy még annak folyama alatt a kevés gabona behordása, asztagozása megkezdve, nagy sietséggel folytatva, bevégeztetik.

Őszi zöld takarmánynak vethetünk kölest és takarmánytöröküzűt, árpatarlóba pedig tarlórépát és haricskát (hajdinát.) **Rét és kaszáló.** Szénakaszálás és gyűjtés, ha bármi oknál fogva megkészt, befejezendő és behordása megkezdhető. Az anyaszéna letakarítása után, sarju-termésre számítunk, tehát csak azon kaszálók legeltethetők, melyek fekvésüknél fogva szárazak és sarjuhozamra reményt nem nyújtanak.

Szénamunka végeztével a vakondok-turások elhanyagolók. **Allattenyésztés.** A kevés gabona behordása után a tarlók legeltetése megkezdetik és pedig legelőszőr a sertések böngészik fel az elhullott kalászokat, utána a szarvasmarha és végre a juhok bocsatandók tarlóra. A hol juhok járnak, ott szarvasmarha, de semmiféle állat jó ízű nem legel; a legelők tehát szigoruan elkülönítendőek, a juhok csak oda hajthatók, hol az egyébféle állat már ennivalót nem talál.

Gyakori itatás, csendes hajtás jelezi a jó pásztort.

A juhok kutyávali üzetése, zavarása meg nem engedhető. Kutya nélkül is meg lehet őrizni a gyáva birka nyáját.

A nyári hőségben mindenféle állat csak estefelé, éjszaka és hajnalban legel, nappal a vályut és árnyéket keresi. A mely pásztor a hőségben legeltet és éjjel után subáján nyújtózkodik és nem botra támaszkodva legelteti állatait, az nem pásztor, nem gondozója a reá bizott állatseregnek, hanem kintzőja.

A kondás kellemetlen, de el nem mulasztható teendői közé tartozik a nyüvezés.

A származott juhbőrök szellőztetnek vagy hűvös pinczébe helyzetnek, de legcélszerűbb idejében eladni, nehogy beléjük essék a moly.

Szőlő. Hónaljzás, kacsózás és felkötés, a multkor leirt módon végeztetik; a hónap végefelé harmadszor kapálunk; szőlőkiskoláinkat a gyomtól tisztán tartjuk.

A pincze hűvösebb éjjeleken szellőztetik, borok feltöltögetése és a hordók megtörölgetése el ne maradjon.

Gyümölcsös. Cseresznye, meggy leszedése után a fák megtrágyáztatnak. Az olyan fáknak, melyek túlságosan bő terméssel bírnak, ágai feltámasztandók. A lehullott rozsz gyümölcsök gondosan eltávolítandók. A nyári gyümölcs legnagyobb része o hónapban érik, annak naponkénti felgyűjtése és értékesítése, a gazdasz

szony kiváló gondjai közé tartozik. A fák és csemetek nyári tisztogatása, száraz és fattyu hajtások eltávolítása, valamint az idomító nyésés és becsipkedés folytatatik.

Falskola. E hónapban a faiskolában kevés munkánk van és legfőbb teendők abban állhat, hogy az ártalmas rovarokat szorgalmasan eltávolítsuk. Nagy viharok után, a fák kötése megvizsgálandók, a letörött galyak levágandók és azok helyei simára metszetvén, viasszal bekenetnek. A csapra metszett fák kötése, ha azok eléggé megfásultak, feloldandók.

Konyhakert. Legnagyobb gondot a kapálás, gyomlálás és öntözésre fordítsunk és azt az egész kertben szorgalmasan folytassuk. A megürült ágyásokat, a körülmények szerint fel kell ásatni vagy kapáltatni és azok téli retek, spenót, tarlórépa és endivia salátával beültendők.

Az érett paszuly és borsó és esetleg több érésben lévő kerti növény magvait leszedjük és száraz és szellős helyre elrakjuk. A magnak való répát karóhoz kell kötöztetni és a késői mellék hajtásokat gondosan eltávolítani. Jelöljük ki magnak való uborkát. A dinnyetáblák olykor-olykor hig trágyalével megöntözendők. A dianye szétterülő indáit, nehogy a szél összekuszálja, horgacsakkal lefogaljuk.

A korai kárfiol levelei, ha a bimbók fejlődni kezdenek, a világosság elzárása végett összehajlatnak.

A káposzta ágyásokat a hernyóktól védeni kell és ha előfordulnak, eltávolításukra kiváló gondot kell fordítani.

Az eprek indáit szorgalmasan el kell távolítani és szaporításra a legszebb példányokat meghagyni.

Diszkert. A virágágyások a gyomtól tisztán és puhán tartandók. Az utak szélein a gyep élesen levágandó. Az elvirágozott rózsákat és az előforduló vízajtásokat gondosan el kell távolítani; és általában pedig arra törekedni, hogy a korona a kívánt alakját megtartsa. A rózsák szemzése hajtó szemre, bevégeztetik. A korai évelő virágok elszáradt hajtásait gondosan el kell távolítani és azok szétosztását és átültetését bevégezni. Nyári virágokból a legszebb példányokat kell magnak kiválasztani és a melyek a kívánt alaknak meg nem felelnek, azokat eltávolítani. Császárszakál, Primula Auricole és a legtöbb évelő növények magvai most kezdenek érni, azok leszedésére tehát kiváló gondot kell fordítani. Az évelő növények magvai elvetendők. A tavaszkor ültetett diszlák és cserjéket gondosan kell kapáltatni és öntöztetni és az elszáradt galyakat eltávolítani. Az utak tisztításukra kiváló gondoskodást igényelnek.

Méhészet. A rajzás még ezen hónap első részében is, sőt néha majdnem végeztéig tart, éppen azért örködésünk folytonosan éber legyen. Az első raj kijötté után pár nappal, ugy déltáj, midőn legkevesebb méh van otthon, a herefejeket löpszinben óvatosan le kell fejeznünk, egy kis füstöt fuván rájuk vagy vizes tollal elsepervén a bogarakat e helyről. Az első rajok heréinek lefejezésével nagyon vigyázzunk, mert annak gyenge, alig 4—5 hetes lépe könnyen leszakadhat. Legyünk figyelmesek arra, hogy a kas röplyuka a lépékek irányában legyen, hogy a méhek így annál akadálytalanabban mehessenek-jöhessenek. Ha nem így volna, e szerint messünk új ki- és bejárat.

Minden kasnak lépállását már kívülről kell tudnunk, mely czélből a kas oldalát festékekkel megjegyezzük, különben belső vizsgálódásunk alkalmával sok kárunk történhetik. Ha nagyon gazdag családaink vannak, alkalmazzuk a tetőre a Hutterféle ládacsákát, természetesen ehhez készíve már kezdetben az u. n. parasztkasokat. A Hutterkasokat nagyon ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe, bővebb felvilágosítással Hutter Samu Kolozsvárti szolgá. Ilyen kasnak használásával egy kalap alatt sikerül elérni ama czélunkat is, hogy egy-két rajnál többet egy kasból ne engedjük.

Erdészet. Fő használat. A magas hogyi vágások befejezendők és a

jövő évi vágások megvizsgálandók. Mellékhasználat a legeltetésre, faszedésre és az érett erdei gyümölcsök gyűjtésére terjed ki. Erdőmivvelés. Az értékekben felnőtt fű, eltávolítandó, a gaz irtandó, a nem sikerült értés a jövő évi értési szervezetbe lesz felveendő. Az erdővédelem a pásztorok ellenőrzésére és az erdei tüzek megállítására szükséges intézkedésekre szorítkozik. Vadászat. A szarvas, däm, bika és őzbak, valamint a zerge is lőhető.

Lótenyésztésünk érdekében.

A lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság alakuló közgyűlését július 4-ére tűzvé ki, nem tehetem, mint e társaság egyik szerény alapítója, hogy azt e lapok olvasóival a főbb vonásokban meg ne ismeressem, különösen miután e társaság működését gazdasági együletünk területére is szándékoszik kiterjeszteni.

Erezzük mindnyájan, hogy ha lovat akarunk venni, nem találunk, ha pedig eladó lovak van, nem tudjuk értékesíteni. Mi ennek fő oka? Az, hogy megromolva a régi hires pl. kolozsvári lóvásárok, a tenyésztő nem viszi oda portékáját azon félelemből, hogy vevő nem lesz, vevő pedig nem jön, mert tapasztalta, hogy ezt hiába tenné, az eladó lovak nem lévén a vásárra bevezetve.

E bajon segítés, első feladata a társulatnak, mely rendezni akarja a lóvásárokat Budapesten, Győrben, Debreczenben és Kolozsvárt, a lóvásár-helyet és jogot megvéve az illető hatóságtól és felszerelve azt kellő istállók, színek, lovarda és más épületekkel és gondoskodva arról, hogy a behozott lovak, bizton mindennel olcsón és jól láttassanak el. Mind ennek megtehetésére az első kibocsátás 50 ezer frton kívül, segíti a társulatot azon maradék összeg, mely a kormány által engedélyezett sorsjáték jövedelméből marad, miután abból a lovak és a lovak használhatóságához kellő iparcikkek vásároltatván, azok a sorsjegy tulajdonosok közt kijátszatnak, még pedig úgy, hogy az el nem adott sorsjegyek nem játszván, a nyeremények a társulatra semmi esetben nem eshetnek vissza, mi a sorsjegy tulajdonosokra szokatlanul nagy előny.

Remélhető, hogy egy 1 frtos jeggyel, teljesen fölszerelt négyes vagy kettős fogatot, teljesen felszerszámolt paripát, angol nyeret stb. lehetvén nyerni, ezen sorsjegyek keletűk és így a kisorsolandó tárgyak is értékesek lesznek.

A lovak, kocsik stb. ugyanazon vásáron lesznek megvéve, mi már magában egyik indoka lesz annak, hogy az eladók portékáikkal a vásárokon megjelenjenek és egy biztosíték a vevőknek, hogy nem jelennek meg ok nélkül a vásárokon.

Epen ezen módon létesültek a világhírű frankfurti, stuttgarti és több lóvásárok a külföldön és nem kétlem, hogy hazánk lótenyésztői is ismerik érdekeiket annyira, hogy e társulathoz, mely ha lehetend lassanként a hazai sőt külföldi katonai pótlovazást is működési körébe szándékozik vonni, csatlakozzának, nem is lehetvén kétség benne, hogy e vállalat, ha egyszer megküzdött a kezdet nehézségeivel, anyagilag is jutalmazó leend.

Első kísérletet szeptemberben Győrben akarunk tenni, hol már az előmunkálatok folynak, és ha ez --- mint nem is kétlem

— sikerül, jövőre következik Budapest, Debreczen és Kolozsvár, a mely helyeken albizottságok lesznek alakítandók és épen azért kérem birtokos társaimat az erdélyi kerületből is, hogy részvény-aláírásaikat a gazd. egylet titkári hivatalában letett íven megtenni méltóztassanak.

Tisza László.

Néhány szó a selyemtenyésztésről.

Ha szűken mutatkozik a garas, ha, mint a jelen időben, annyi sikertelen munkát és mindenütt szükségét látunk, önként merül fel a kérdés, mit csináljunk? mihez fogjunk, hogy utána mihamarább többfelé osztható segítyt, hasznót foghassunk?

Egyesült ép testi, lelki erő, kitartó szorgalom fedél alatt vagy szabadban igen megtalálja még a szükségben kíséző munkatért; de vannak családtagok, néha egész családok, vannak kivált gyámoltalan nők, gyermekek, kik akár észbeli, akár terheesebb testi munkára képtelenek, kik azonban a selyemtenyésztésben erőfeszítés és gond nélkül, könnyedén és mégis haszonhozólag foglalkozhatnának, hol tenyészhely van hozzá s hol az eperfa tápdús levelekkel gazdagon tenyészik, mint csaknem mindenütt a magyar hazában.

A gyámolra szorult néppel ismertessük e segítyforrást, e könnyű és hasznos foglalkozásmódot. Különösen iskolákban a tanítók adjanak belőle gyakorlati útmutatást és a gyermekek a tanulmányt otthon a családi körben örömmel ismertetik, terjesztik tovább. Tehetősb honfiak pedig nagyobb szerű selyemtenyésztéshez téres helyek, nélkülözhető épületeik ideiglen átengedésével is ösztönözzék és segítsék a munka nélkül tengődőket, a közbjóra lehetőleg fejleszszék a selyemtenyésztési ipart.

Hogy én is hozzák valamit e célra, érdekelhetők számára a tenyésztés főkéllékeit, a szükséges teendőket ismertetem meg lehető rövidséggel a következőkben.

Selyemtenyésztéshez első kellék alkalmas helyiség; alkalmas pedig e célra minden épület, mely száraz, ablakkal ellátva, szellőztethető, mely nedvességtől, rosz büztől mentes, mely szükség esetén fűthető.

Tenyésztés idején az ablakok nyitva tartatnak, hogy folyó friss levegő toluhasson be, az ablak- és ajtónyílás szunyoghálóval vonatnak be, hogy a selyemhernyókra ártalmas napsugár, legyek, darázsok, madár, egér s más kártékony férgek visszatartassanak.

Szükségesek továbbá fektáblák vagy rácsok, keretek, melyeken a selyembogár étetése történik, állványok, melyekre a fektáblák elhelyezhetők, hőmérő a hőfok nyilvántartására.

A fektáblák léczkeretek lehetnek, melyek alapja nád-rácszat, vagy mi czélszerűbb, szellős ritka vászon lehet kifestítve, ily keretek az állványról ha le- s feltehető, az étetést tisztítást nagyon megkönnyítik.

A mag-tojás, mely előbb száraz és hűvös helyen tartott, kelesztetni elővehető, mihielyt az eperfa rügye dagad, fejlődni kezd. A kelesztés történik egy, a magot ritkán szétterítve befoglaló papír skatulyában, vagy félív papíron, melynek szélei egy hüvelyknyire felhajtva, benne a magra, úgy hogy egészen rajta feküdjön, egy „tullanglais“ szövet teendő a vegett,

hogy a kikelő kis hernyók étetésére szánt gyenge eperfalevél erre rakathassék s az erre átbujkált picziny hernyók a magból elválva vitethessenek tovább a rendes étető helyre.

A hőmérsék a kelesztéshez 9—10 fokon kezdve naponkint feljebb 18—19 fokig emelendő s így a hernyók 8—10 nap alatt kelnek. Kelésök 4—5 napig eltart, de az 5 napig késetteket mint satnyákat legjobb megsemmisíteni. Az előbbi különböző napi keléseket pedig czélszerű egymástól külön elhelyezni.

E selymérek rendszeren 4 izben vedlenek és ezen 4 időszakban több mint 24 órán keresztül semmi eledelt nem vesznek magokhoz s ha keléskor 4 napról 4 osztályra különítetnek el, úgy sorban minden osztály hernyóival az álom és vedlés egy időben fog bekövetkezni, mely állapotjukban 24—36 óráig semmi dolog nincs velök, sem étetni, sem tisztítani nem kell.

Az étetés czélszerűen naponta 5-ször, u. m. reggel 5 és 9 órakor, d. u. 1, 5 és 9 órakor történhetik s hogy lehető egyenlő és sikeres étetést eszközölhessünk, eleinte a 3-ik vedlésig egy éles tiszta késsel finom vékony, később szélesebb szálakra szeljük a gyenge eperlevelet, a 3-ik vedlés után már erősebb és egész levelekkel, a 4-ik vedlés után pedig galyas levelekkel is étethetni a selyméreket.

Az étetésre szánt leveleknek portól, víztől menten tisztának kell lenni. Az esőben szedett ritka szövetű lepedő közt megrázandók, hogy a víz áthulljon s azután a levelek száraz és szellős helyen kiterítve, étetésre csakhamar alkalmassá lesznek.

A táplálék mennyiségét a hernyók étvágyához kell alkalmazni, azonban hűs, esős napokon kevesbitendő és elég 2—3-szori étetés egy napon.

Másik főkéllék a tisztaság. Az első vedlés után változtatni kell helyét a selyméreknek és a 2-ik vedlésig 2-szer, a 3-ikig 3-szor, a 4-ikig 4-szer és a 4-ik vedlés után mindennap kell őket tisztítani.

A tisztítás a 2-ik vedlésig akként történik, hogy az eperlevelek a hernyókra rakatnak s az általuk meglepett levelek odább tiszta rácsokra vagy más feklapra vitetnek, a 2-ik vedlés után egy lyukgatóvassal többszörösen átlukgalt papírok tétetnek a rács szélességében a hernyókra vagy felettök czérna hálók húzatnak ki és felbük eperlevelek hintetnek, melyekre a selymérek a lyukakon keresztül másznak s ekkor a papírral vagy hálóval együtt egy másik rácsra tétetnek által. Az előbbi helyükön visszamaradt hernyók vagy betegek, gyengék, vagy vedlésben vannak, első esetben a sepredékkal kitaritandók, utóbbi esetben egy külön rácsra tétetik a selym, de úgy, hogy azon tárgytól, melyen kissé megragadt, nem választatik el, hogy leragadt régi bőre visszahagyásával önjerején buvlasson ki abból. Alvó hernyókat könnyen megismerhetni arról, hogy mozdulatlanok és megvastagodott fejüket magasra tartják.

A selymérek első időszakában a hőmérsék 19—20 fok lehet, későbbi időszakban alább-alább, de az utolsó szakban is kell, hogy 16—17 fok legyen, alábbszállás, nagyobb hideg esetén fűtéssel kell a meleget idáig emelni.

A befonásra érett selymérek nem esznek, nyugtalanul ide-oda másznak, fejüket felfelé emelik, bőrük gyűrűi összehúzód-

nak és testök a világosságra tartva, átlátszó, szájukból végre egy-egy selyemszál lóg. Ezen jelenségekre újabb felszerelés szükségeltetik, nevezetesen bekötési helyről kelletvén gondoskodni, az vagy külön e célra szánt helyen készül s oda áttétetnek az érett hernyók, vagy pedig — mi alkalmasabb — maga a hernyók fekhelye szegélyeztetik ágbogas tárgyakkal, szalmával, nyirfa, vadrepcze sat. kóróval, hogy a bekötözésre érett selymérek önként mászhassanak fel arra. Ha a fekhely állványa fal mellett van, a fal mellett, ha a faltól távol, akkor az állvány ellentétes széleiről összedőlve, egymásnak támasztva kell az ágbogas anyagot felállítani. Ekként ügyesen elkészített szegélyre a hernyók felmászván, gubójukat megkötik és nyugton hagyatva, munkájokat 8 nap alatt teljesen bevégzik. Az étetést szükségű selyméreket a bekötés helyétől azért szükséges távolabb elhelyezni, mert az érett, befonásra kész hernyók maguktól bizonyos folyadékot eresztenek el, mely a fekhelyet s azon az étetett hernyókat megnedvesítené és azoknak halált okozhatna. A mennyiben pedig a selymérek ide-tova mászva, a földre is leeshetnek és ott szétpattannak, az állvány kerületén a padló szalmával vagy gyaluforgácsal behintendő.

17—18 fok mellett csak 18 nap alatt bujnak ki a selymérek mint pillék a gubókból s 8—10 napig a bekötés helyén háborítatlanul kell maradniok, mert átalakulásukban háborítva, eldöglenek, megrothadnak, a selymet elmozsolják. A leszedés idején a gubók akként osztályozandók, hogy a folt nélküli kemény gubókat 1-ső csoportba, a puhábbakat, de szintén tisztákat 2-ikba, a kettős gubókat, melyek 2 vagy több selymért által fonattak, 3-ikba, a foltos gubókat, melyekben a hernyó elhalt, mocskát áttersztve rajta, 4-ik csoportba helyezük be.

Az ekként osztályozott gubók, ha közel van a beváltó intézet, további elbánás végett, haladék nélkül oda küldendők be, de ha távol van s a beváltás hamar nem eszközölhető, akkor a selymérek megfojtásáról kell gondoskodni.

A fojtás tenyészdékben bizonyos gépies készülékben kényszerűszen történik, egyszerűbben forró víz gőzén, de legközségesebb s legegyszerűbb a sütő kemenczében R.-féle 50—60 fok hőségbeni fojtás, hol két óra alatt a selymérek elhalnak.

Fojtás után beváltásig a gubók szellős helyen vékonyan terítve naponta megforgatandók, később minden veszély nélkül zsákba, kosarakba vagy ládába csomagolva az értékesítő helyre szállíthatók.

Itt volna helyén a tenyész magpete előállításáról is szólni, de azt szándékosan mellőzöm azért, mert egészséges és teljesen ragálymentes petéket biztosan csak szakintézetekben göröcsői vizsgálat és gondos rekesz-petéstetés mellett állíthatni elő, azért a tenyésztésre való pete legjobb, ha egy közhítelű intézetből, minő honunkban a szegzárdi m. k. selyemtenyészde, szereztetik be, honnan nagyobb tenyésztők a legjobb rekeszpetét kérvényre ingyen is nyerhetik. Ugyanitt történhetik legcélszerűbben s legjobb áron a gubóbeváltás is.

Bővebb ismertetést kívánó ügybarátoknak ajánlható a szegzárdi m. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőség által 1873. évben kiadott selyemtenyésztési útmutató könyvecske tanulmányozása.

Gobóczy Károly.

A zöld takarmányneműek besavanyítása.

A takarmány ezen eltartási módjáról a gazdasági lapokban már nem egyszer volt szó és ezen eljárás Magyarországon már több követőkre is talált. Erdélyben tudtommal első volt a nagy-almási uradalom, mely a hatvanas években nagyobb mennyiségű zöld takarmány besavanyításával tett kísérletet. Lehet ugyan, hogy már ezelőtt is egy vagy más gazda előtt ismeretes volt ezen eljárás és azt alkalmazta is, de nem emlékszem, hogy az erdményt közölte volna. Miután tehát Erdélyben a zöld takarmány besavanyítása még igen ritkán lett alkalmazva, sokszor pedig a gazda oly körülmények közé juthat, hogy takarmányát csak is ezen uton képes a romlástól megóvni és célszerűen értékesíteni: nem lesz talán felesleges az e mód körüli eljárást saját tapasztalatom szerint leírni. Az 1869-ik évben a nyár igen nedves lévén, vetett takarmányunk, mely búkkönyvből, törökbuzából és czirokból állott, oly buján nőtt, hogy noha az ökröket és teheneket istállón tartottuk, az még sem volt elfogyasztható. Szárításról szó sem lehetett, mert a törökbuza ölesnél magasabb lévén és a folytonos eső következtében sok vizet tartalmazván, hetekig kellett volna, hogy száradjon, ez pedig az akkori esős időjárás mellett nem volt lehetséges.

Hogy takarmányunkat a megromlástól megvédjük, nem maradt más hátra, mint annak besavanyítását megkísérteni. E végett a major udvarán több öl hosszú, 1½ öl széles és 5 láb mély gödröket ásattam. A lekaszált zöld törökbuza azonnal haza szállított és a gödörbe rétegenként rakatott, — ügyelvén arra, hogy minden réteg egyenlő vastag és egyenlően megtapodva legyen; a gödörnek ily módoni megtöltése folytatott mindaddig, míg az színig megtölt, azonfelül is rakatott még, de úgy, hogy szélei mindig beljebb és beljebb huzattak, míg a föld színe fölötti rész sir- vagy prizmaalakot nyert. Ekkor az egész vékonyan szalmával lett befödve azon célból, hogy a takarmány a reáhányandó földdel össze ne kevertessék; így betakarva, azután egy lábnyi vastagságu földdel lett beföldelve és a föld jól leverve. Ügyelni kell, hogy a föld későbbben repedéseket ne kapjon, mert ezeken át levegő jutván a takarmányhoz, az rothadásnak indul. A netalán támadt repedések azonnal ledöngölendők. Az így, körülbelül 1500 mázsa besavanyított zöld takarmány tavasz felé tehenekkel és ökrökkel lett etetve és állíthatom, hogy a legjobb szénát sem ették szivesebben, mint ezen savanyított takarmányt.

Nem célom ezen eljárást feltétlenül minden időben ajánlani akarni, de oly esős nyarakban mint a múlt évi is volt, a gazdát megóvhatja kártól. Szemtanuja voltam a múlt év május havában egy kövárvidéki birtokon, a hol a kezelő luczernáját a folytonos eső következtében lekaszálatni nem tudván, az megdült és lábán már rothadni kezdett. Bár eszembe jutott volna, neki a takarmány besavanyítását ajánlani! Előnyére szolgál ezen eljárásnak az, hogy a takarmány jóságára az sincsen rossz befolyással, ha azt bár mily nedves állapotba is tapossuk be, mert a takarmány súlyánál fogva maga is nedvességet bocsát magából, de ennek felesleges része a talajba szívárog. Némely

gazda az egyes rétegeket sóval is behinti, én azonban semmi sót sem használtam.

Savanyításról lévén szó, meg kell emlékeznem itt még a répa besavanyításáról is. A takarmányrépát is lehet felaprítva télire gödrökben besavanyítani és eltartani a nélkül, hogy az elromoljék. Ezen eljárás azonban inkább alkalmazandó akkor, a midőn a répa megromlásától kell tartanunk. Ezen eljárásra engem is a szükség utalt. Egy évben novemberhó elején 1 lányi magas hó esvén, a répanak egy részét még a földben találta. Egy pár nap mulva a hó hirtelen elolvadván, a répával bevetett föld pedig lapályban lévén, azt a hóviz elborította úgy, hogy annak levele sem látszott ki, hirtelen hideg beálltával más nap a répa jég alatt állott. Lebocsátván a tábláról a vizet és bevárva a jégkéreg felolvadását, a mi egy pár nap mulva megtörtént — hozzá fogtam a répanak a kiszedéséhez. Tartván azonban attól, hogy a répa elromlik, azt felvágva apró darabokra, gödörbe betapesttám és úgy mint a savanyított zöld takarmányt beföldeltem. Az eredmény kitűnő volt, mert a répa még aprilishóban is etetve, minden romlástól ment maradt.

Walter Lajos.

Az erdészeti számvitel fölülvizsgálata.

Az anyag- és pénztári számadások minden jól vezetett háztartásban rendszeren, de nem meghatározott időben fölülvizsgálat alá vétetnek, mely ellen tiszta kezű egyén soha sem fog zugolódni, sőt ösztönzésül szolgáland arra, hogy számadásai minden időben rendben legyenek, úgy szintén nem vezetetik tévutra azon reményben, hogy esetleges hiánya felderítés nélkül marad, mely remény gyakran hűtlen kezelésre ad alkalmat.*) — Ezen fölülvizsgálat rendszeren következőkép hajtatik végre.

A fölülvizsgálatot megelőzőleg a pénztár lepecsételtetik és a fölülvizsgálat tartamára a fadóntés és fuvarozás beállítatik.

Ezután a pénztári számadás zároltatik és szigorú vizsgálat alá vétetik a kezelő tiszt által kimutatott maradvány és előleg. Hasonló eljárás végett előidéztetnek a kezelő egyének vágatási, eladási és az erdőn levő készletről szóló jegyzékeikkel ellátva, hogy azokat a pénzsámadással össze lehessen hasonlítani, utóbbi célból a fölülvizsgáló egyén vagy a bizottság egy pár tagja a kezelő tisztek jegyzékeinek helyességéről biztos tudomást szerzendő, az erdőn is megejti ebbeli összehasonlító vizsgálatát. Ha ezen kettős összehasonlítás a tételek összhangzását és a kezelés szabályszerű voltát bizonyítja, a fölülvizsgálat befejezettnek tekintetik; ellenkező esetben a mutatkozott hiányról az illetékes forumhoz részletes jelentés tétetik a to-

*) A közelmúlt időben egy alapítványi birtok számadásainak fölülvizsgálása alkalmával kiderült az, hogy mind az erdő, mind a mezőgazdaság számvitele körül lényeges hiányok mutatkoznak, ezen hiányokra pedig alkalmat adott az, hogy nemcsak övközben mellőztetett a fölülvizsgálat, sőt évek során át rendszeres számadás nem létezett. A dolgok ilyetén állása mellett azonban az előjáróság is hibát követett el, miután a szabályszerű fölülvizsgálat elmulasztása által a hűtlen kezelésre rést nyitott.

vábbi intézkedések megejtése végett. A fölülvizsgálatra olyan idő választandó, hogy az által az üzletfolyam meg ne zavartassék.

A legmegfelelőbb ellenőrzés kétségkívül abban áll, hogy a kezelő hivatalnok pénztárral egyáltalában nem láttatik el és neki semminemű pénzek átvétele meg nem engedtetik. Ha a kezelő tisztnek alárendelt védszemélyzet írás- és számolni tudó, akkor czélszerű ezeknek is elrendelni a vágatási és eladási eredmények feljegyzését. Említettek kivül legjobb kezességet szolgáltat a hű kezelésre a számadások nyilvántartása, mi abban áll, hogy a favágás és üzletről szóló számadás állását valamennyi hivatali személyzet bármely időben megtekintheti.

A pénztárban, erdőn vagy farakhelyen soha sem kell nagyobb maradványok összehalmozódását megengedni, mely célból a pénztárban mindig csak akkora összeg hagyandó, mennyi a folyó költségek rövid idő alatti fedezéséhez elégséges, nemkülönben az erdőről időnként a feldolgozott összes fakészlet maradványt ki kell fuvaroztatni, mely eljárástól csakis a birtokos kívánatára szabad eltérni.

A pénztári és anyagszámadások vezetésénél minden bevételt és kiadást azonnal el kell könyvezni, mivel csupán ez uton lesz lehetséges bármely időben a számadások zárása által megtudni azt, hogy mily nagy készletnek kell találtatni a pénztárban és az erdőn.

A vágásokból fafuvarozást a vágás tartama alatt egyáltalán nem, vagy csak különös elővigyázat mellett engedhetni meg, hogy össze lehessen hasonlítani a számadás tételeivel; kivételt e részben az épületfa képez, melyet a vevő azonnal szükségel. A vágás befejezése után az előállított ölek beszámolása és feljegyzése (az említett átvételi jegyzékbe) következik.

Végül felemlitendőnek vélem azt, hogy az üzleti évet az erdészetről hátrány nélkül a naptári évvel egybekapcsolni és a számadásokat teljesen zárolni nem lehet, mivel a naptári év végével folyik az erdőüzlet legkiterjedtebb alakban. Ezen ok folytán megfelelőbb az üzleti év kezdetét július 1-ére és a zárolást június 31-ére áttenni.

Kertész György.

A sertéshizlalás.

Minden háznál elkerülhetetlen szükség van évenként egy vagy több hizott sertésre. Alig képzelhető háztartás sertéshus, de főként szalonna és zsir nélkül. A magyar gazdasszony egyik fővágya a kövér sertés.

Nem czélom a kereskedésre szánt hizlalásról szólani; annak több iránya lehet, a szerint, a mint értékesítését a hus vagy a zsir eladásából előnyösebbnek látjuk. De szólok a saját szükségletre való hizlalásról.

A sertéshizlalásnál az első kellék az, hogy jófajú, hizékony, minden szervezeti hibától ment sertést és pedig idejekorán szerezzünk be. A hizlalásra szánt sertéseknek okvetlenül kiherélteknek és 1—2 éveseknek kell lenniök, ha jó eredményt, izletes húst és sok zsiros szalonnát akarunk nyerni. Ezeket

figyelemben nem tartván, sok bosszuságot és még több kárt fogunk magunknak okozni.

Legczélszerűbb a sertéshizlalást már május vagy június havában elkezdni, a mikor a gyenge luczernát összevágatván, korpa- és árpadarából készített, kissé megsavanyított moslékkal összekeverve adjuk naponként háromszor. A mellett legelőre is kijáratván egész augusztus haváig, a míg a tarlón találnak szedegetni valót. De már augusztusban befogjuk a rendszerinti hizlalásra; azonban még mindig csak árpadarával tartjuk, a mitől gyomruk fokozatosan hozzászokik, belőlük pedig kitágul a tápdusabb eleség befogadására és megemésztésére. Ekkor azonban t. i. mikor már árpadarára fogjuk, naponta csak kétszer — reggel és esteli 6 órákor — kapjanak, de pontosan enni, mindig csak annyit, a mennyit jóízűen megesszük, a mi darabonként 5—6 litert teend. Okvetlenül szükséges legalább háromszor napjában friss tiszta vizről gondoskodni. Épen azért, vagy magunk gondoskodjunk a pontos etetésről, vagy azt egy megbízható okos cselédre bizzuk.

Semmi sem hátrányosabb a hizlalásnál, mint az elkövetett sok rendtelenség és tisztátalanság. Mert épen a sertés az, mely a tisztaságot leginkább szereti, daczára annak, hogy a sárban fürdik. De fürdik azért, hogy testéről a ráragadott zsíros piszkot letisztítsa: t. i. a sár rákérgesedvén a bőrre, az a piszokkal együtt leperog.

Október elején áttérünk a törökbuzával való etetésre, melyből naponként szintén csak kétszer, épen úgy — és annyit adunk — mint az árpadarából. Hetenként egyszer meg kell az ételöket jól sózni. Ha étvágyuk csökken, 3—5 napra ételöket változtatni kell. Szükséges időközönként ételökbe antimoniomot és faszénport is keverni. Azonkívül fa- és kőszéndarabokat kell eleibök adni, mi szintén igen jól előmozdítandja étvágyunkat. Ha pedig egyáltalán nem akarnak enni, akkor 24 órára el kell tőlük minden eleséget vonni, kivéven a tiszta vizet. Ennek eltelté után pedig 24 óráig erősen sózott vízben — minden darabra 50—70 grammot fevén — áztatott zabot adunk eleibök. Még nem volt rá esetem, hogy ez ne használt volna.

A meleg hónapokban havonként — de járvány idején máskor is — adandó a következő általam számtalanszor próbált, egy öreg gazda által ajánlott szer: antimonium 4 drachma, bűdöskővirág 4 dr., salétrom 4 dr., timsó 4 dr., sikipór (Ferderweiss) 4 dr., rézvíz 4 dr., rézroszda (grünspan) 2 dr.

Kik az itt leirt rendszeremet követni fogják, aránylag kevés eleséggel már november hó végén, szép kövér disznókat ölhetnek. Ezen cikkemre a practicus hizlalók elmondhatják ugyan, hogy ők ezt, vagy jobbat már régen tudtak, de a kiknek a hizlalás nem jól sikerült, talán meggondolkoznak és lehet, hogy megpróbálják.

A sertésölés körüli teendőket illetőleg az „Erdélyi gazda” idei 2-ik számában közlött cikkemre utalom a nyájas olvasót.

Dömötör László.

Valami a turnipsról.

Az angol takarmányrépa (turnipsz) mivelésénél is mindenben úgy járunk el, mint a takarmány répánál azon különbséggel, hogy ebből sokkal kevesebb vetőmag kell, és hogy a vetés sokkal későbben, június vége táján tétetik, a mi a tavaszi munkák sürgössége tekintetéből nagy előny. Továbbá egy igen nagy előnye a turnipsznak az, hogy ha valamely veteményünk tavasz végén, vagy nyár elején kipusztul, péld. a dinnye elfagy vagy hosszas esőzések által tönkre tétetik, vagy pedig a buzavetést az időjárás tönkre teszi stb. turnipsz vetése által az okozott kár némileg helyre pótolható. Ha dinnyénket találta a pusztulás, június végén vagy július elején bevetjük a táblát turnipszmaggal és bele kapáljuk, vagy ha dinnyeföldünk jól volt mivelve és nem gyomos, egyszerűen elboronáljuk; ha gabonánkat tette tönkre az időjárás, megszántjuk a földet, megboronáljuk, bevetjük turnipszmaggal és könnyű boronálással eltakarjuk. E sorok írójának a múlt évben 24 szekér turnipsz-répája termett a májusi fagy és júniusi esők által tönkretett dinnye-tábláján, melybe a magot július elején egyszerűen beboronálta volt és így mindenesetre megkerült a veszett fejszének legalább a nyele.

Hátránya a turnipsznak az, hogy a földi bolhák és a hernyók gyakran nagy pusztításokat tesznek benne; továbbá, hogy a szarvasmarhák igen, de a sertések nem szívesen eszik.

Sz. Á.

A varangyok kártékonytsága a méheseknél.

Bármily hasznos állatok legyenek is a varangyok, mégsem kívánhatja azokat a gazda méhese közelébe. Egy észlelőnek volt alkalmatlan látni, miként eszik meg a varangyok a méheket. A méhek nevezetesen a közelgő vihar elől kasukba menekülvén, többen közülök nem juthattak mindjárt a bejárathoz és ezekből 12-öt kapkodott el és evett meg egy, a kas közelében tartózkodó közep nagyságú varangy a nélkül, hogy falánkságáért legalább egy méhszurással lakolt volna. Észlelőnk ezután a méhestől mintegy 30 meter távolságra vitte el a varangyot, hogy kertjének ezen részében kártékony hernyók, csigák sat. pusztítása által értékesítse annak falánkságát; azonban 3 nap múlva ismét előbbi helyén, méhek vadásztatásával foglalatoskodva találta azt. Most 50 meternyire távolította el a méhestől, de 2 nap múlva ismét visszajött.

Dynamit-robbantási kísérletek.

Az aradi gazdasági egylet pankotai kirándulása alkalmával dynamit felhasználásával nem igen sikerült kísérletek tétettek sziklarobbanással és talajlazítással, a tönkök kiemelése iránti kísérlet csak f. hó 12-én tartatott meg a csálai erdőben. A csálai erdő belsejében, 90—110 éves vágásban történt. A hely a legutóbbi árvíz okozta kiöntés folytán még viz és iszappal volt fedve, a tönkök vízzel telítve és így bennök az ellenállási erő a rendesnél nagyobb, mindazonáltal a kísérlet fényesen (?) sikerült és a dynamit segítségével való tönkkiemelés előnyös voltát igazolta. 5—6 kocsányos tölgy (quercus pedunculata) levágása után maradt tönkön történt kísérlet részben úgy, hogy előbb a gyökerek levágtak, részben úgy, hogy a kiemelendő

tönkön csak egy lyuk furatott és a dynamittal megtöltvén, meggyújtattott. A fur-lyuk rendszerint úgy alkalmaztatott, hogy a legnagyobb mellékgyökérből kiindulva, menedékesen 15—20 foknyi hajlásban a sziv-gyökéért érje. A robbantás eredménye teljesen kielégítőnek volt mondható, a tuskók 6—8 darabra repesztettek széjjel, úgy, hogy azok teljes eltávolítása már csak kevés munkát igényel. A kísérletek bevégezése után a jelenvöltak értekezletre jöttek össze, hogy a ministerium meghagyásához képest a dynamit-robbantás practicus alkalmazhatósága iránt adandó véleményt megállapítsák. Az értekezlet abban állapotodott meg, miszerint a dynamit különösen a tönk kiemelésre felette alkalmas és irtási munkálatoknál nagy könnyebbségre szolgál. Vajjon pénzügyi tekintetben előnyösebb-e a dynamittal való irtás az eddig követett irtási eljárásnál, a teljesített csekély kísérletekből bizony megítélhető nem volt, azért a ministeriumhoz felterjesztendő jelentésben azon indítvány tétetik, miszerint tétessék az ősszel Arad közelében, a csálai erdőben irtási kísérlet $\frac{1}{2}$ holdon, és pedig úgy, hogy $\frac{1}{4}$ holdon a tönkök dynamit segítségével emeltesse ki és azután tisztíttassék ki e terület annyira, mikép szántóföldül használható legyen. A másik $\frac{1}{4}$ hold irtassék ki kézi munkával, hogy azután a kettő közötti különbség, egyik eljárási módnak a másik feletti előnye, olcsósága stb. biztosan megállapítható legyen. (F. É.)

Jó ugorka- és tökmagot nyerhetünk

ha csak a két első ugorkát hagyjuk meg magnak, a többit pedig leszedjük, midőn még csak ujjnyi nagyságuk és savanyításra felhasználjuk, mely eljárás folytán a mag tökéletesebb lesz. A szár felőli részében lévő mag legjobb. A tönkövénynél csak a magnak szánt tök hagyandó meg, a többit le kell szedni. Jó a tők- és ugorkamagot vízbe tölteni, az ért mag a fenék re száll, a léhas a víz felszínén marad. Miután a tők- és ugorkamag a meleg szobában könnyen megfűl, nedves helyen pedig szintén hamar elromlik, száraz homok közt valami edényben száraz helyen tartandó.

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet 1877-ik évi júliushó 2-án d. e. 11 órakor igazgató választmányi ülést tart az egyleti irodában, (bel-középutca 13. sz. Gróf Mikó Imre háza), melyre a t. tagok ezennel tiszteletteljesen meghivatnak.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Rodna, 1877. júliushó 22-én.

E hó elejétől fogva kedvezőbb időnek örvendünk, a mi, bár későn, a szántást lehetővé tette. Itt Rodnán, hol a talaj humusban és égvényekben dusabb, a szántás erőmegfeszítéssel még inkább eszközölhető volt, azért a törökbuza már nagyrészt először kapáltatott, de innét lefelé, hol a talaj inkább agyagos és nehezebb, a szántás június eleje előtt merőben lehetetlenné vált, így a havas alján hamarabb remélhetünk megfelelő törökbuza-aratást mint az alantabb fekvő vidéken. A fűnövés a havasok alján dus és más évekkel szemben előrehaladt, a havasi fűnövés azonban eddig visszamaradt, a legmagosabb gerinczek még csak most kezdenek zöldülni. A méhészet a kedvezőtlen viszonyok dacára jobbra fordul. Gyümölcsben közepes termésnek

nézünk elébe. Marha — áraink darabonként: ökr 65—140 frtig, tehén 32—70 frtig, juh 5—7 frtig, kecske 4—6 frtig, bárány 1—1 frt 40 krig. Miálóvich Győző.

Fogarás, 1877. júliushó 22-én.

Megyénkben, a hogy a gabona-neműek ma állanak, oly bő aratáshoz van reményünk, a milyenre már évek óta nem emlékezünk. A tengeri, mely a tavaszi folytonos esőzések miatt a szokottnál később vettettet el, eleintén fölülte gyengének mutatkozott, de utóbbi kedvező időjárás folytán az is megerősödött és ma már a legszebb reményekre jogosít. Burgonya, kivált közvetlen a havas alján nagy mennyiségben van ültetve és nagyon szép. A népnél, az élelmezés tekintetében, itt a burgonya a puliszkának párhuzamos testvére kezd lenni és ha ily mérvben szaporodik a termelése, nemsokára mi is, mint a magyarországi Kárpátok alján, burgonya vidék-leszünk. Ma június 22-én a piacokon nagy árapadás szerepelt. A legszebb tisztabuza, egy hectoliter 8 frt, rozs 6 frt, zab 3 frt 20, tengeri 5 frt 80.

Kóssy Sándor.

Hátszeg vidéke, 1877. júliushó 24-én.

A mily nedves volt a tavasz általában kezdettől végig, szintoly nagy szárazsággal köszöntött be a nyár. Törökbuza-t folyton vettek június 15-ikéig, a korábbi vetések szépen diszlenek; kérdés: lesz-e valami a későbbiekből? igen azoknak, kik cinquantin- félétt vettek. A kapálás lassan halad a sok eső által összetömörültt megszáradt földeken. Ki gazdaságát úgy rendezte, hogy kapáló ekét használhat ló, vagy ökrök által vonatva, annak sok 50—60, sőt 70 kr. marad zsebében és nyugodtan kaszáltathatja luczernásait és kerti füveit, miknek szárítására az idő kifünőleg kedvez. A rozs ritkás maradt, a buza helyrejtött és szépen mutatkozik. A méhészet gazdag szaporodással fizeti a reáfordított figyelmet. Házi állataink egészségesek, jó erőben vannak. Nagy kár, hogy az egész vidékben egyetlen állami ménlő sincs felállítva. A szőlő leginkább elmaradt az időtől és gyenge szüretre nyújt kilátást. Törökbuza és rozs ára hectoliterenként 7 frt. körül jár a hátszegi piacon.

Fabri József.

Magyar-Igen, 1877. júliushó 25-én.

Júliushó elejétől fogva szép és meleg napok voltak, a termelészet új lendületet nyert. Őszi vetéseink egyáltalán jók, mert ha nem is kitünő, de jó közép termést várhatunk, kivételt képeznek a víz által járt helyek, a hol a száraz egészen megsárgulva üres kalászt hordanak. Tavaszaiak közül a buza leggyengébb, a többiek kielégítők. Buzánkat nagyon pocékolják a verebek, melyek úgy látszik semmitől sem tartanak. Julius elején jörendüleg arathatunk. A tengeri, mely mértéken alul vettettet, közepes, kapálásában a talaj keménysége hátráltatott, eddig másodszor kevés lett megkapálva. Szőlő kielégítő, egyes helyeken ragyás, ugarkapálást nem végezhetünk, de azért gyomlálás, tisztítás szorgalmasan folyik. Széna mind mennyiségre, mind minőségre kitünő. Az ugarlással megkéstünk. Sok gyümölcsre nem számíthatunk. A napszámdij magos, kézi erő hiánya érezhető.

Rösztler Károly.

Júliushavi közmondások.

Ha július első napjaiban esik, akkor husszor esik e hónapban Esős július elmosza az áldást.

Ha júliusban egy időben esik és a nap is süt, akkor megragyásodik a gyümölcs, szőlő, dinnye.

Forró július megédesíti a szőlőt.

Ki júliusban nem kel korán, az télen kinjában sem tud aludni.

Ha Boldog-Asszonykor esik, akkor a következő hat hét alatt esős idő lesz.

Jakab napi borulás, sáros karácsonyt; szép-tiszta idő pedig hideg karácsonyt jelent.

Ha Jakab napkor sok bányárfelhő látszik, akkor havas tél következik.

Ha Jakab nap előtt a burgonyaszár elvirágzik, kevés gumóra számíthatunk.

Jakab napi eső elrontja a makkot.

Jakab meg hozza a körte jó ízét.

Ébner Sándor.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Besztercze, Fogaras és Torda újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabna árak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy hetedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 840 kr., leütve a hetedrészét, 120 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Jelzalogkölcsonöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett nem tehermentes földbirtokra 1000 frittól a legmagasabb összegig 5 és 6 % kamat mellett törlesztésre, rövid idő alatt és 5000 ffrton felülieket még előnyösebb módokat mellett gyorsan eszközöl, bővebb felvilágosítással készséggel szolgál.

(3) (12-26)

a hatóságilag engedélyezett általános
„Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda“
Kolozsvárti, párisuteza, 19. sz. saját ház.

(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1-4 óráig)

Betöltendő állomások.

Egy végzett, szorgalmas és tapasztalt gazdász, ki a 35 évet túl nem haladta, egészséges és mindennemű gazdasági számadások pontos vitelére vállalkozhatik, azonkívül szoros rendtartást ígér: alkalmazást talál Székelyen (Krassó megyében) alábbirt birtokán. (31) (2-4)

Erdő kezelő — felvigyázó, ki magyarul írni és olvasni jól tud, 35 évet túl nem haladott, egészséges és edzett természetű, vadász és józan magaviseletű: rögtön alkalmazást talál az alábbirt birtokán Székelyen (Krassó megyében). A román nyelv kívántatik. **Házy Mihály.**

Piaczi árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
Á r a k r a j o z á r o k b a n											
Besztercze	febr. 6.	950	850	460	—	230	325	280	110	320	28
Brassó	jun. 22.	950	740	610	550	310	450	200	110	360	40
Csik-Szereda	jun. 20.	1200	975	750	700	400	550	800	200	175	30
Déás	jun. 26.	780	720	480	—	285	500	580	240	200	36
Déva	jun. 23.	1100	1000	950	—	860	720	360	180	220	36
Erzsébetváros	jun. 23.	880	750	550	—	500	500	200	140	300	40
Fogaras	dec. 14.	775	670	450	450	200	600	140	30	—	24
K.-Fehérvár	jan. 23.	1026	676	626	—	—	626	350	170	310	44
Gy.-Sz.-Miklós	jun. 23.	1250	850	600	600	275	525	120	25	—	32
Kolozsvár	jun. 28.	813	—	550	—	260	455	180	160	320	42
M.-Vásárhely	jun. 21.	850	650	525	420	300	525	240	60	330	38
Naszód	jun. 21.	1150	800	—	—	270	550	100	80	250	28
Nagy-Enyed	jun. 21.	950	800	600	—	424	550	300	120	235	40
N.-Szabán	jun. 28.	900	750	600	600	370	630	140	140	350	42
Szegvár	jun. 21.	880	650	550	—	380	500	130	90	160	40
S.-Sz.-György	jan. 20.	1000	900	620	550	350	520	250	150	200	36
Szamosújvár	jun. 25.	1050	640	590	—	290	490	300	75	450	38
Sz.-Régen	jun. 21.	733	550	562	355	255	550	230	120	280	36
Sz.-Udvarhely	jan. 19.	1000	700	650	—	350	550	200	50	200	32
Torda	jun. 16.	1100	800	600	350	300	550	250	30	320	36
V.-Hunyad	jun. 23.	1000	850	700	—	400	625	180	100	300	40

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelőnek minden külön díj nélkül tetés szerint akarhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52 szeri hirdetésnél										
	f o r i n t										
18/16 v. egész oldal	12	33	64	120	170	216	260	290	320	360	
8/16 v. fél „	6	17	32	60	90	110	130	150	160	180	
4/16 v. negyed „	4	9	16	30	45	55	65	75	80	90	
2/16 v. nyolczad oldal	3	5	9	16	24	30	35	40	45	50	
1/16 v. tizenhatod „	2	3	5	9	15	18	20	23	25	27	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt, engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.